

Jak oceniać stan drzew sędziwych i jak się nimi opiekować, żeby realizowały potencjał swojej długowieczności

Piotr Tyszko-Chmielowiec

Instytut Drzewa
ul. Św. Wincentego 25A, 50-252 Wrocław
E-mail: tyszko@instytut-drzewa.pl

Wprawdzie standardowa gospodarka leśna nie sprzyja zachowaniu drzew do końca ich naturalnego życia, ale w lasach – nie tylko chronionych – spotykamy wiele drzew, które osiągnęły wiek sędziwy. Drzewa w późnych fazach wzrostu różnią się od drzew młodych i dojrzałych swoją dynamiką i reakcjami na bodźce środowiskowe. Sędziwe drzewa gatunków długowiecznych nie tylko długo żyją, ale też – w sprzyjających warunkach – mogą wykazywać nieograniczoną w czasie perspektywę życia dzięki potencjałowi cyklicznej regeneracji. Zjawiska te będą przedstawione m.in. na przykładzie dębu Mieszko I w warszawskim Natolinie, któremu jeszcze ćwierć wieku dawano najwyżej kilkadziesiąt lat życia.

Ocena stanu drzew sędziwych, w tym ocena bezpieczeństwa w ich otoczeniu, musi się więc różnić od oceny drzew dojrzałych. Opieka nad nimi musi także być dostosowana do ich specyfiki – dla ich zachowania czasem nie wystarczy ich tylko nie wycinać. Długość życia wielu drzew sędziwych w lasach jest najczęściej skracana wskutek zacienienia przez sąsiednie młodsze drzewa. Dotyczy to szczególnie drzew wyrosłych na otwartej przestrzeni, których otoczenie zostało w sposób naturalny lub sztuczny zalesione. Inne wyzwania są związane z drzewami rosnącymi w miejscach uczęszczanych, gdzie konieczne jest zapewnienie bezpieczeństwa publicznego w ich otoczeniu.